

instytut muzyki i tańca

PROGRAM MINISTRA KULTURY I DZIEDZICTWA NARODOWEGO

KOLEKCJE

PRIORYTET 3

ZAMÓWIENIA KOMPOZYTORSKIE

WPROWADZENIE DO PROGRAMU

Cele Priorytetu

Priorytet *Zamówienia kompozytorskie* jest pierwszym polskim systemowym przedsięwzięciem na rzecz stymulacji twórczości muzycznej i obecności powstałych w wyniku realizacji priorytetu dzieł w przestrzeni publicznej.

Przedmiotem wniosku do priorytetu jest **jedno nowe dzieło muzyczne** o charakterze artystycznym autorstwa wskazanego we wniosku kompozytora z Polski lub zagranicy.

Priorytet obejmuje powstanie, publiczne wykonanie i nagranie dzieła, bezpłatny dostęp do nagrania dzieła co najmniej w jego obszernych fragmentach oraz bezpłatne udostępnienie materiałów umożliwiających kolejne wykonania dzieła. Jest to nie tylko związane z promocją nowopowstałych dzieł, ale także zapewnia jak najpełniejsze wykorzystanie środków publicznych.

Ważne podkreślenia jest to, że priorytet jest otwarty na wszystkie gatunki muzyczne i wszystkie style. Oprócz kompozytorów muzyki klasycznej zapraszamy do współpracy także kompozytorów muzyki jazzowej, alternatywnej i rozrywkowej. Zapraszamy także artystów spoza środowiska muzycznego (poetów, choreografów, improwizatorów, itd.) do współpracy z kompozytorami.

Pierwsza edycja programu zaowocowała zamówieniem 92 nowych utworów u 97 twórców. Prawykonania powstałych w ramach priorytetu dzieł odbywają się od 12.11.2012 do 14.12.2013 roku.

Co nowego w 2. edycji *Zamówień kompozytorskich*

W nowej edycji priorytetu *Zamówienia kompozytorskie*, obejmującej lata 2013-2014, nastąpiła istotna zmiana w czterech zakresach:

1) realizacja zadania

Wnioskodawca może złożyć wniosek na realizację zadania w trybie jednorocznym – w roku 2013 lub w trybie dwuletnim – w latach 2013-2014.

2) budżet zadań

W przypadku wyboru trybu jednorocznego zadania – Wnioskodawca w roku 2013 zamyka całość budżetu zadania.

W przypadku wyboru trybu dwuletniego zadania – Wnioskodawca przygotowuje kosztorys w następujący sposób:

- w 2013 wnioskowane dofinansowanie (dotacja) musi stanowić dokładnie 70% kwoty całego wnioskowanego dofinansowania (dotacji) na lata 2013-2014
- w 2014 wnioskowane dofinansowanie (dotacja) musi stanowić dokładnie 30% kwoty całego wnioskowanego dofinansowania (dotacji) na lata 2013-2014.

3) podział kwoty dofinansowania (dotacji)

Kwota dofinansowania MKiDN (dotacja), o którą wnioskuje Wnioskodawca, powinna być podzielona w następujący sposób:

- minimum 60% kwoty dofinansowania (dotacji) Wnioskodawca powinien przeznaczyć na honoraria dla kompozytora/współkompozytorów i ewentualnych współautorów
- maksimum 40% kwoty dofinansowania (dotacji) Wnioskodawca ma przeznaczyć na koszty związane z realizacją prawykonania i obsługą zadania.

4) wypłata honorariów dla kompozytora/współkompozytorów i współautorów

W przypadku wyboru trybu dwuletniego zadania, jeśli Wnioskodawca chce przeznaczyć 100% kwoty dofinansowania MKiDN (dotacji) na honoraria dla kompozytora/współkompozytorów i ewentualnych współautorów, 70% kwoty dotacji musi umieścić w kosztorysie na rok 2013, 30% kwoty dotacji w kosztorysie na rok 2014.

W przypadku wyboru trybu dwuletniego zadania, jeśli Wnioskodawca chce przeznaczyć dofinansowanie MKiDN (dotację) zarówno na honoraria dla kompozytora/współkompozytorów i ewentualnych współautorów, jak również na koszty związane z realizacją prawykonania i obsługą zadania, łączna wartość kosztów dotacji w roku 2013 musi stanowić dokładnie 70% kwoty całego wnioskowanego dofinansowania (dotacji) na lata 2013-2014, a łączna wartość kosztów dotacji w roku 2014 – dokładnie 30% kwoty całego wnioskowanego dofinansowania (dotacji) na lata 2013-2014. W pierwotnej wersji Regulaminu pojawiła się uwaga, że 100% honorarium kompozytora/współautorów koniecznie musi być wypłacone w roku 2013. Ponieważ prowadziła ona do błędnych interpretacji, dlatego została usunięta z treści Regulaminu.

Składanie wniosków

Zamówienia kompozytorskie są priorytetem programu *Kolekcje*, realizowanym w ramach Programów Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, prowadzonym przez Instytut Muzyki i Tańca. Oznacza to, że jest to konkursowy program dotacyjny. **Na każdy mający powstać w przyszłości utwór należy złożyć odrębny wniosek.**

Wniosek o dotację mogą składać podmioty prawa polskiego (państwowe i samorządowe instytucje kultury, organizacje pozarządowe, kościoły i związki wyznaniowe oraz podmioty prowadzące działalność gospodarczą) na specjalnym elektronicznym formularzu EBOI (<https://esp.mkidn.gov.pl>) wzorem innych Programów MKiDN. Aby złożyć wniosek należy się zarejestrować w systemie i korzystać z możliwości zapisywania roboczych wersji dokumentów, przygotowywania dokumentów w formacie PDF oraz elektronicznego składania i korygowania wniosków.

W przypadku posiadania podpisu elektronicznego całość dokumentacji przesyła się w wersji elektronicznej. W przypadku braku takowego podpisu przez uprawniony podmiot – wniosek składa się również elektronicznie, a do instytucji zarządzającej – czyli IMiT – wysyła się tylko **Potwierdzenie złożenia wniosku wraz z podpisami uprawnionych osób.**

Szczegółowe instrukcje na temat korzystania z systemu EBOI można znaleźć w instrukcji *Krok po kroku* dostępnej na stronach MKiDN oraz IMiT.

Forma organizacyjno-prawna Wnioskodawcy

W przypadku jeśli instytucja składająca wniosek będzie równocześnie wykonawcą zamówionego utworu (np. opera, filharmonia) należy we wniosku właśnie w taki sposób to opisać. Istnieje także możliwość, aby instytucja kultury lub organizacja pozarządowa reprezentowała tych wykonawców, którzy nie posiadają osobowości prawnej (np. soliści, zespoły kameralne i chóralne) i w ich imieniu (jako zamawiających utwór i wykonawców) złożyła wniosek.

Kompozytorzy indywidualnie i zespoły nie posiadający osobowości prawnej nie mogą składać wniosków w tym priorytecie.

Wymagania finansowe dla Wnioskodawcy

Wnioskodawca może ubiegać się o dofinansowanie w wysokości minimum 10 000,00 zł, maksimum 60 000,00 zł. Dotacja ma charakter celowy i może być wydatkowana jedynie na pokrycie kosztów związanych z powstaniem, premierą i upowszechnianiem utworu muzycznego. **Wykaz tych kosztów znajduje się w Regulaminie priorytetu – Załącznik nr 1: „Wykaz kosztów kwalifikowanych”.** Pozostałe koszty wydarzenia muzycznego, zawierającego wykonanie dzieła, muszą zostać sfinansowane z innych źródeł.

Wkład własny Wnioskodawcy

Zgodnie z Regulaminem **dotacja MKiDN nie może być wyższa niż 90% całościowego budżetu zadania**. Pojawia się często pytanie, w jaki sposób rozliczyć wkład własny Beneficjenta.

Rozliczenie wkładu własnego jest takie jak w innych Programach Ministra – **wszystkie koszty muszą być zaksięgowane w ewidencji Beneficjenta**. Wnioskodawca powinien potrafić wykazać (np. w czasie kontroli IMiT, MKiDN, NIK, US, itp.), że np. część wynagrodzenia danego pracownika była przeznaczona na realizację zadania. Generalnie te środki są przedstawione kwotowo w rozliczeniu – w kosztorysie powykonawczym, ale nie są szczegółowo przedstawiane w zestawieniu rachunków i faktur.

Do minimalnego poziomu 10% budżetu zadania, które nie mogą być finansowane ze środków dotacji MKiDN można wliczać ewentualne przychody powstałe w trakcie realizacji zadania (np. wpływy z biletów). Wszystkie przychody z realizacji zadania muszą być obowiązkowo przeznaczone na koszty jego realizacji – **zadanie nie może generować zysków**.

Wysokość wkładu własnego jest także jednym z elementów punktacji w ocenie wniosków. W wyjątkowych przypadkach Wnioskodawca może wystąpić o zmniejszenie udziału własnego (a nawet o finansowanie zadania na poziomie 100%), ale musi to odpowiednio uzasadnić we wniosku. Dopuszczenie takiego wniosku do rozpatrzenia leży wyłącznie w kompetencji Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Brak zgody Ministra na dopuszczenie wniosku do rozpatrzenia jest równoznaczny z uznaniem wniosku za błędny formalnie i jego odrzuceniem.

Wymagania formalne dla Wnioskodawcy/Beneficjenta

Istotnym elementem priorytetu jest utrwalenie prawykonania w formie nagrania audio lub audio-wideo. Chodzi o stworzenie jak najszerszego dostępu do dzieł i prawykonań sfinansowanych z publicznych środków. Nagranie takie pełni jednak wyłącznie formę zapisu archiwalnego i nie wyklucza przyszłych nagrań. Zawieszenie tego nagrania w Internecie, na zasadzie niewyłącznej licencji, pełni właśnie taką funkcję. Biorąc pod uwagę okoliczności prawykonań dopuszczalne jest – w wyjątkowych sytuacjach – zamieszczenie w Internecie fragmentów nagrania. Dla organizatorów koncertów ważna jest informacja, że w ramach

podpisywanych umów muszą uzyskać od wykonawców zgodę na takie archiwalne utrwalenie nagrania i zgodę na jego bezpłatne rozpowszechnianie w Internecie.

Odrębną kwestią jest sprawa przygotowania materiałów orkiestrowych lub innych elementów zapisu dzieła, opisanych w rozdziale **Wykonawcy, nuty, taśma, itd.**

Należy pamiętać, że **na każde zamówienie kompozytorskie konieczne jest sporządzenie odrębnego wniosku**. Ich liczba nie jest limitowana.

Oświadczenia kompozytorów i współautorów o deklaracji udziału w priorytecie należy złożyć dopiero na etapie aktualizacji, czyli przed podpisaniem Umowy. Wprowadzono dodatkowe oświadczenie w formularzu wniosku (będzie się ono również generować na *Potwierdzeniu złożenia wniosku*), w którym Wnioskodawca potwierdza, że uzyskał zgodę twórców na współpracę.

Ochrona praw autorskich

Ta ważna, a wciąż słabo obecna w naszej świadomości kwestia zobowiązuje wszystkie strony biorące udział w realizacji zadania do poszanowania wzajemnych praw (Ustawa o Prawie Autorskim i Prawach pokrewnych z dn. 4 lutego 1994 r.). Kompozytor powinien pamiętać na przykład o tym, że jeśli zamierza stworzyć utwór wokально-instrumentalny i planuje skorzystać z poezji lub fragmentów tekstów, które w myśl obowiązującego prawa podlegają ochronie, musi uzyskać zgodę oryginalnego autora tekstu na wykorzystanie słów w utworze muzycznym (podkreślając także chęć użycia jedynie fragmentów) lub nawet tłumacza, jeśli planuje użycie obcojęzycznego tekstu. Sama nowa kompozycja staje się automatycznie chroniona z mocy prawa, jeśli nastąpiło jej jakiegokolwiek utrwalenie choćby w jednym egzemplarzu rękopisu czy wydruku bez konieczności jakiegokolwiek rejestracji czy wydania. Osobiste prawa autorskie, takie jak autorstwo czy integralność dzieła są niezbywalne. Majątkowe prawa autorskie mogą być przedmiotem obrotu (np. udzielania licencji, wydania, nagrania, użycia w filmie).

Zespół zamawiający utwór lub wykonujący dzieła kompozytora powinien pamiętać, że wszelkie ingerencje w utwór (np. sugestie skrócenia, zmiany w instrumentacji) wymagają zgody twórcy. Ponadto należy pamiętać, że z samego faktu zamówienia kompozycji, nawet jeśli była zawarta stosowna umowa, nie wynika przejście żadnych majątkowych praw autorskich na zamawiającego. Jeśli nawet kompozytor w celu prawykonania dostarczył oryginalny rękopis kompozycji, pozostaje on nadal własnością autora. Jeśli zespół

przygotował na własny koszt materiał wykonawczy lub taśmę, to jest on tylko posiadaczem konkretnego nośnika, a nie jakichkolwiek praw do utworu.

Główną organizacją chroniącą prawa autorskie w Polsce jest Stowarzyszenie Autorów ZAiKS, ale kompozytor nie musi być jego członkiem, aby korzystać z tej ochrony. Twórcy oprócz honorarium za stworzenie dzieła przysługuje prawo do tantiem autorskich z tytułu wykonywania dzieła i wykorzystywania go na każdym polu eksploatacji. Od każdego wykonanego dzieła instytucja reprezentująca wykonawców automatycznie odprowadza opłatę do ZAiKS-u, który przekazuje tantiemy twórcom. Sposób licencjonowania utworów regulują szczegółowe przepisy, ustalone wzory umów i tabele stawek wynagrodzeń autorskich, które dostępne na stronie ZAiKS (www.zaiks.org.pl).

Wykonawcy, nuty, taśma, itd.

Kompozytor może zasugerować udział w prawykonaniu polecanych przez siebie solistów lub dyrygentów, albo – jeśli sam jest dyrygentem lub wykonawcą – samego siebie, ale ostateczną decyzję co do wyboru wykonawców podejmuje szef artystyczny instytucji. Jeśli wykonanie utworów kompozytora wymagać będzie zaangażowania wyjątkowych muzyków lub wiąże się z użyciem ponadstandardowego instrumentarium, należy o tym jak najszybciej uprzedzić szefa instytucji.

Drugą ważną kwestią jest, aby materiał orkiestrowy oraz inne elementy zapisu dzieła, zostały przygotowane profesjonalnie (nie tak nie zraża do nowej muzyki, jak pełen pomyłek materiał wykonawczy) i w odpowiednio ustalonych terminach, pozwalających dyrygentowi, solistom i orkiestrze dobrze przygotować się do koncertu. Warto także ograniczyć liczbę zmian w nowym utworze do niezbędnego minimum, albo w ogóle dokonywać korekt już po prawykonaniu. Warunkiem przystąpienia przez kompozytora do realizacji zadania w ramach priorytetu jest dostarczenie kompletu materiałów wykonawcom w ramach przyznanego honorarium (które wraz z ewentualnymi współautorami nie może być niższe niż **60% przyznanej kwoty dotacji**). Co więcej, te materiały muszą zostać dostarczone w formie składu nutowego, a w wersji elektronicznej – do Instytutu Muzyki i Tańca. Zostaną nie tylko wykorzystane do prawykonania, ale będą także opublikowane w Internecie na zasadzie licencji niewyłącznej dla innych wykonawców do bezpłatnego wykorzystania na koncertach przez 2 lata od daty prawykonania (bez możliwości dokonywania nagrań).

Materiał wykonawczy (partytura, głosy, taśma, scenariusz, choreografia, itd.) może zostać opracowany elektronicznie przez samych twórców, może zostać przez nich zlecony zawodowym kopistom (lub np. reżyserom dźwięku), wydawcom lub producentom pod warunkiem, że ci ostatni porozumieją się w tej kwestii z twórcami. Udział w priorytecie nie ogranicza bowiem możliwości zawierania umów np. z wydawcami pod warunkiem, że przez 2 lata rozpowszechnianie nut zamówionych utworów odbywać się będzie na zasadzie licencji niewyłącznej.

Jeśli nowy utwór będzie wymagał dodatkowych „akcesoriów” w postaci taśmy, sprzętu nagłaśniającego, sprzętu komputerowego, należy to także wcześniej zgłosić szefowi instytucji.

Wniosek wzorcowy

Na stronie Ministerstwa oraz Instytutu Muzyki i Tańca zamieszczono wniosek wzorcowy, który może być punktem odniesienia dla przygotowywanych dokumentów. W przypadku dodatkowych pytań prosimy o kontakt z Małgorzatą Kosińską (Instytut Muzyki i Tańca) – tel.: (22) 829 20 17.